

Sygn. akt I PK 169/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa J. B.
przeciwko K. spółce z o.o. w Ł.
z udziałem interwenta ubocznego Z. D.
o zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 grudnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 27 grudnia 2013 r., sygn. akt VII Pa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od K. Spółki z o.o. w Ł. na rzecz J. B. kwotę 900
(dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację pozwanej K. Spółki z o.o. w Ł. oraz interwenientki ubocznej Z. D. od wyroku z dnia 30 kwietnia 2013 r., którym Sąd Rejonowy dla w Ł. zasądził od pozwanej Spółki na rzecz J.B. tytułem zadośćuczynienia kwotę 19.200 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

W skardze kasacyjnej pozwana Spółka zarzuciła: I. naruszenie przepisów postępowania: 1) art. 382 w związku z art. 233 §1 k.p.c., przez przyjęcie ustaleń

Sądu pierwszej instancji w zakresie uznania za prawidłową opinii biegłego M. P. co do przyjęcia wpływu modernizacji maszyny na zmniejszenie bezpieczeństwa pracy, w sytuacji kiedy biegły ten nie jest biegłym z zakresu maszyn wykańczalniczych oraz przez przyjęcie sposobu zachowania się powoda przed wypadkiem jako wystarczającego do ustalenia 60% stopnia przyczynienia się powoda do powstałej szkody, a także akceptację oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosku pozwanej o dokonanie oględzin miejsca wypadku i maszyny, z której ruchem związany był wypadek; 2) art. 382 w związku z art. 278 § 1 k.p.c., przez przyjęcie, że w zakresie specjalizacji biegłego M. P. znajdują się maszyny wykańczalnicze, które Sąd Okręgowy utożsamia z maszynami włókienniczymi, a co za tym idzie przyjęcie za prawidłową opinii wydanej przez tego biegłego nieposiadającego właściwej specjalizacji; 3) art. 162 k.p.c., przez nieprawidłowe zastosowanie tego przepisu w okolicznościach sprawy i uznanie, że zgłoszenie zastrzeżeń co do specjalizacji biegłego wydającego opinię w sprawie wymaga zgłoszenia zarzutu przewidzianego w tym przepisie, zgłaszanych w postaci zastrzeżenia do protokołu rozprawy; II. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 435 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu w niniejszej sprawie i uznanie, że w stosunku do pozwanej nie zaistniały przesłanki wyłączające jej odpowiedzialność na zasadzie ryzyka w związku z wystąpieniem wyłącznej winy pokrzywdzonego w zaistnieniu szkody; 2) art. 362 §1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu w niniejszej sprawie i określenie stopnia przyczynienia się powoda do powstania szkody na poziomie 60%, zaś pozwanego na poziomie 40%, co pozostaje w sprzeczności z ustaleniem Sądu, iż jedyną podstawową przyczyną przedmiotowego wypadku, bez której nie doszłoby do zdarzenia szkodzącego było wyłącznie zachowanie powoda.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - występowaniem wymagających rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych: 1) czy ustalenie zachowania pokrzywdzonego jako podstawowej przyczyny wypadku, bez której nie doszłoby do zdarzenia szkodzącego, jest

jednoznaczne w świetle art. 435 § 1 k.c. z wystąpieniem przesłanki wyłączającej odpowiedzialność prowadzącego przedsiębiorstwo w postaci wyłącznej winy pokrzywdzonego przy odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, czy też do przyjęcia wyłącznej winy pokrzywdzonego niezbędne jest ustalenie przez sąd nieistnienia innych pośrednich przyczyn, a co za tym idzie czy wyłączna wina pokrzywdzonego wyklucza istnienie przyczyn pośrednich zdarzenia szkodzącego; 2) czy wszystkie naruszenia przepisów postępowania cywilnego (w niniejszej sprawie oddalenie wniosku o powołanie innego biegłego w sytuacji zgłoszonych zastrzeżeń do specjalizacji biegłego wydającego opinię) dokonane przez sąd orzekający winny być zgłaszane przez stronę na rozprawie w trybie art. 162 k.p.c. z obowiązkiem wpisania zastrzeżenia do protokołu rozprawy, także te stanowiące czynności podjęte przez sąd w ramach dozwolonej przez prawo zasady swobodnej oceny dowodów, np. postanowienia dowodowe, które zdaniem skarżącej strony stanowią naruszenie przepisów postępowania, podlegające ocenie w ramach kontroli instancyjnej orzeczeń w przeciwieństwie do uchybień proceduralnych, które nie stanowią naruszeń przepisów postępowania i podlegają kontroli instancyjnej tylko po zwróceniu uwagi i wpisaniu takiego zastrzeżenia do protokołu rozprawy oraz po drugie - potrzebą wykładni budzącego poważne wątpliwości art. 162 k.p.c. w zakresie, w jakim przepis ten nakłada obowiązek zwracania uwagi sądowi na uchybienia proceduralne i w związku z tym wyjaśnienie, czy w zakres terminu „uchybienia” proceduralne wchodzi wszystkie naruszenia norm postępowania cywilnego, czy też tylko takie, które zaistniały podczas procedowania na rozprawie (posiedzeniu) sądu i w związku z tym, aby można je było podnosić w zarzutach apelacji, winny być zaprotokołowane w sposób określony w tym przepisie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący odwołuje się do przesłanek występowania istotnych zagadnień prawnych oraz potrzeby wykładni przepisu prawa. Należy zatem zwrócić uwagę, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne

wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie zdołał wykazać istnienia tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, wątpliwość formułowana przez skarżącego na tle art. 435 § 1 k.c. była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, który zgodnie przyjmuje, że konstrukcja art. 345 § 1 k.c. polega na przeciwstawieniu przyczyn powstania szkody w płaszczyźnie przyczynowości a nie winy. Nie uchyla więc odpowiedzialności prowadzącego zakład ustalenie, że wina może być przypisana wyłącznie poszkodowanemu, jeżeli równocześnie wystąpiły inne jeszcze przyczyny szkody w rozumieniu adekwatnego związku przyczynowego. Dlatego, gdy odpowiedzialny broni się wykazywaniem, że szkoda wystąpiła wyłącznie z winy poszkodowanego, nadal przyjmuje się jego odpowiedzialność, gdy udowodnione zostanie, że obok tej przyczyny działała jeszcze inna, która zaszła po jego stronie. W rezultacie ustalenie, iż wina może być przypisana jedynie poszkodowanemu, nie uchyla odpowiedzialności prowadzącego na własny rachunek przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody (art. 435 § 1 k.c.), jeżeli równocześnie wystąpiły inne, choćby niezawinione przyczyny szkody w rozumieniu adekwatnego związku przyczynowego, leżące po stronie odpowiedzialnego (por. np. wyroki z

dnia 3 sierpnia 2007 r., I UK 367/06, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 294; z dnia 1 kwietnia 2011 r., II PK 233/10, LEX nr 898416; z dnia 5 maja 2011 r., II PK 280/10, OSNP 2012 nr 5, poz. 52 i powołane w nich orzecznictwo).

Po drugie, skarżący nie wykazuje, jakie znaczenie dla wyniku sprawy, w której wniesiona została niniejsza skarga kasacyjna, miałyby mieć rozstrzygnięcie jego wątpliwości formułowanych na tle art. 162 k.p.c., skoro Sąd drugiej instancji - niezalenie od powołania się na ten przepis - rozpoznał zgłoszony w apelacji zarzut oparcia ustaleń Sądu pierwszej instancji na niemiarodajnym dowodzie w postaci opinii biegłego z zakresu maszyn włókienniczych M. P., uznając ten zarzut za bezzasadny i przyjmując, iż biegły - ze względu na swoją specjalność (włókiennictwo w zakresie: surowców, przędzy, płaskich wyrobów włókienniczych i eksploatacji maszyn włókienniczych, z wykluczeniem chemicznej obróbki i konserwacji wyrobów włókienniczych) - „był uprawniony do wydania opinii w zakresie działania przedmiotowej maszyny i możliwości zainstalowania zabezpieczeń po jej modernizacji”.

Po trzecie, z wywodów skarżącego wynika, że w istocie chodzi mu o zajęcie przez Sąd Najwyższy stanowiska co do zarzutów postawionych w podstawach kasacyjnych, jednakże taka okoliczność nie uzasadnia zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.